

Een vaccinatiepaspoort dat deuren doet openen die gesloten blijven voor niet-gevaccineerden . Ik vind dat dit niet kan, vanuit wetenschappelijk en ethisch oogpunt. „Vaccineren belonen met vrijheid is de wereld op zijn kop.”

„Je kan als overheid niet plots de spelregels veranderen en dan iedereen uitsluiten die niet volgens de nieuwe regels speelt”

Waar je ook kijkt, het gaat over de heilige prik. Hoe meer mensen tegen Covid-19 beschermd zijn, hoe beter. Maar sommige politici gaan wel erg ver in die gedachte. Zij denken dat een vaccinatiebewijs dé manier is om corona er onder te krijgen. Je hoort het overal. Of het nu gaat om internationaal reizen, toegang tot de horeca, of het krijgen van een baan. Het idee is steeds hetzelfde: de burger die immuniteit kan aantonen, krijgt privileges. Een vaccinatiepaspoort wordt zo je toegangkaartje tot het leven. Zowel vanuit wetenschappelijk als ethisch oogpunt is dat paspoort een slecht plan. Tegen het virus doet het waarschijnlijk niet bijster veel en het leidt tot een onverantwoorde tweedeling in de maatschappij.

Pokken

Wat willen we nu precies bereiken met het vaccin? Steeds meer wetenschappers wijzen erop dat corona onder ons blijft. Het wordt endemisch. Corona roei je niet zomaar uit. Er bestaan op dit moment vaccins tegen meer dan tweehonderd ziekteverwekkers. Toch is het nog maar één keer gelukt een virus bij mensen uit te roeien: de pokken. En dat duurde 184 jaar. Dat dit lukte kwam waarschijnlijk ook omdat er voor het pokkenvirus geen dierlijk reservoir bestond. Dat kun je van corona niet zeggen. Als je daar echt vanaf wil, moet je ook vleermuizen, konijnen en nertsen inenten. Dat is niet haalbaar.

Als we corona niet de wereld uit kunnen helpen, kunnen we dan groepsimmuniteit bereiken? We weten eigenlijk niet goed hoe toepasbaar groepsimmuniteit is bij virussen met een relatief lage infectie- en sterftekans, zoals corona. En we weten ook niet precies welke meerwaarde het heeft om zoveel mogelijk mensen te vaccineren in plaats van alleen ouderen en risicogroepen. Zelfs als je door de sociale druk van een vaccinatiebewijs twijfelaars over de streep trekt, dan nog is het moeilijk in te schatten of dat werkelijk veel gezondheidswinst oplevert.

Het is daarentegen niet moeilijk om in te schatten wat de maatschappelijke gevolgen zijn van een vaccinatiebewijs. Sigrid Kaag wil vaccineren belonen met vrijheid. Dat is de wereld op zijn kop. Omwille van de coronapandemie heeft de overheid de vrije toegang tot

de publieke ruimte drastisch ingeperkt. Ondernemers kunnen nauwelijks nog ondernemen, studenten nauwelijks nog studeren, sporters nauwelijks nog sporten, familiemensen hun familie nauwelijks nog zien. Na negen uur 's avonds mag je je helemaal niet meer vertonen in het publieke domein. En nu zouden we met zijn allen het onvervreembare recht op onze publieke ruimte moeten terugverdienen? Wat een bizar idee.

Je kan als overheid niet plots de spelregels veranderen en dan iedereen uitsluiten die niet volgens de nieuwe regels speelt. Straks zit iedereen zonder vaccin achter in de bus. Een partij zoals D66, die vrijheid hoog in het vaandel draagt, zou beter moeten weten dan solidariteit afdwingen met een vaccinatiebewijs.

Onverenigbaar

Volgens de ethische commissie van de Gezondheidsraad is het inzetten van vaccinatiebewijzen een vorm van drang. Als je kijkt naar ontwikkelingen elders, zoals in Israël, blijkt dat die drang al snel bijzonder ingrijpend wordt. De Raad van Europa stelt onomwonden dat niemand politiek, sociaal of anderszins onder druk mag worden gezet om zich te laten vaccineren. Dat is onverenigbaar met het invoeren van een vaccinatiebewijs. Weg dus, met dat malle idee.

Ik ben het dus volkomen eens met:

Aart Nederveen, hoogleraar UvA/Amsterdam UMC

Lukas Stalpers, hoogleraar UvA/Amsterdam UMC

Geertjan Zuidwegt, docent KU Leuven

Anton van den Beukel, jurist en ondernemer

Yke Bauke Eisma, onderzoeker TU Delft